

Lausunto koskien luonnosta liikenne- ja viestintäministeriön asetukseksi maanteiden ja rautateiden runkoverkosta ja niiden palvelutasosta

KH 25.09.2018 § 283 Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää 1.10.2018 mennessä Lausuntopalvelun kautta lausuntoja luonnoksesta liikenne- ja viestintäministeriön asetukseksi maanteiden ja rautateiden runkoverkosta ja niiden palvelutasosta.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi runkoverkkoasetus, jolla säädettäisiin valtakunnalliseen runkoverkkoon kuuluvista maanteista ja rautateista. Lisäksi runkoverkkoasetuksella säädettäisiin runkoverkolla noudatettavasta palvelutasosta siihen kuuluvilla maanteilla ja rautateilla.

Yhteisen ja korkean matkojen ja kuljetusten palvelutason varmistaminen runkoverkkopäätöksellä edistää elinkeinoelämän kilpailukykyä ja eri alueiden välistä saavutettavuutta sekä tarjoaa tärkeää tietoa elinkeinoelämän toiminnan suunnittelun tueksi. Runkoverkko perustuu olemassa oleviin valtion maanteihin ja rautateihin. Runkoverkolla luodaan edellytyksiä uusien palveluiden kehittymiselle sekä matka- ja kuljetusketjujen toimivuudelle. Määrittelyn kriteereinä on käytetty maanteiden ja rautateiden liikennemääriä, alueellista saavutettavuutta ja verkollista kokonaisuutta. Lisäksi runkoverkon määrittelyssä on otettu huomioon TEN-T ydinverkko. Määrittelyssä on huomioitu sekä nykytilanne, että ennusteet tulevasta kehityksestä.

Tausta

Runkoverkkoasetuksen valmistelu on kytkeytynyt maantielain (503/2005, nyk. laki liikennejärjestelmästä ja maanteista) ja ratalain (110/2007) uudistukseen. Liikennejärjestelmästä ja maanteista annetun lain ja ratalain muutokset hyväksyttiin kesällä 2018 eduskunnassa ja ne tulivat voimaan 1.8.2018.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on säätää maanteiden ja rautateiden kuulumisesta valtakunnallisesti merkittävään runkoverkkoon siten, kun liikennejärjestelmästä ja maanteista annetun lain (503/2005) 4 §:n 3 momentissa ja ratalain (110/2007) 4 §:n 3 momentissa säädetään. Esityksen keskeisenä tavoitteena on lisäksi varmistaa runkoverkkoon kuuluvien maanteiden ja rautateiden muuta tie- ja rataverkkoa korkeampi palvelutaso.

Oheismateriaalina runkoverkkoasetusluonnos, perustelumuuisto runkoverkkoasetuksesta ja runkoverkkoehdotuksen yhteenveto.

Asian on valmistellut kaupunginjohtaja Tomi Timonen, puh. 050 454 8230.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus antaa alla olevan mukaisen lausunnon liikenne- ja viestintäministeriölle:

Pudasjärven kaupunki esittää lausuntonaan runkoväylien laajuudesta, palvelutasosta ja rahoituksesta seuraavaa:

Runkoverkkojen laajuus

Maanteiden ja rautateiden runkoverkkojen merkitys on tunnustettu jo aikaisemmin ja päätöstä luokittelusta on yritetty saada aikaan jo aikaisemmissa liikennepoliittisissa ministerityöryhmissä. Nyt lausunnolla oleva luonnos on kasvanut maanteiden osalta noin 20 % verrattuna vuoden 2012 esitykseen.

Runkoväylät yhdistävät pääkaupunkiseudun ja suurimmat keskukset sekä palvelevat kansainvälisiä yhteyksiä. Määrittelyn kriteereinä on käytetty maanteiden ja rautateiden liikennemääriä (maanteillä yli 6000 ajoneuvoa/vrk ja raskaita ajoneuvoja yli 10 %, radoilla yli 1,5 milj. matkustajaa vuodessa ja yli 2 milj. tn tavaraa vuodessa), alueellista saavutettavuutta ja verkollista kokonaisuutta. Lisäksi runkoverkon määrittelyssä on otettu huomioon TEN-T ydinverkko. Runkoverkko perustuu olemassa oleviin valtion maanteihin ja rautateihin.

Liikennemäärien korostaminen verkon laajuutta perusteltaessa Suomen kaltaisessa laajassa ja vähäliikenteisessä maassa ei tulisi olla suunnittelun lähtökohta ja ehdoton edellytys. Suomessa saavutettavuus on perusedellytys ihmisten, palveluitten ja tavaroiden liikkuvuudelle. Kehittäminen perusteltava hyödyillä yrityksille/alueille, ei yksin liikennemäärillä.

Verkon laajuus on pääosin hyvä. Erityisen tärkeänä Pudasjärven kaupunki pitää sitä, että **valtatie 20** Oulusta Pudasjärven ja Taivalkosken kautta Kuusamoon tulee kuulua runkoverkkoon.

Pohjois-Suomen matkailu ja metsätalous ovat vahvassa kasvussa. Toimialojen investointien arvioidaan olevan alueella jopa 4 miljardia euroa seuraavan kymmenen vuoden. Liikennemäärät tulevat kasvamaan tuolloin nopeasti.

Runkoverkkojen palvelutaso

Asetus on lupaus runkoverkkojen paremmasta palvelutasosta ja hyvistä yhteyksistä. Runkoväylät edistävät elinkeinoelämän kilpailukykyä ja eri alueitten välistä saavutettavuutta.

Rahoitus

Runkoväylien rahoitus on jatkossa avainasia. Laadittavaan 12-vuotiseen kehittämissuunnitelmaan tulee varata riittävä rahoitus runkoverkkojen parantamiseen (maanteiden liikennesuoritteesta 65 % ja rautateiden suoritteesta 84–90 % runkoväylillä). Väyläverkon rahoitustaso tulee olla jatkossa nykyistä korkeammalla tasolla. Runkoväyläverkon kunnossapidon kustannukseksi on laskettu noin 440 milj. euroa vuodessa. Korkeamman laatutason takia rahoitus tulee olla suurempi.

Muuta

Maantieverkon yhteispituus on noin 78 000 km ja valta- ja

kantateitä eli pääteitä on reilut 13 000 km. Maanteiden luokittelu valta- ja kantateihin perustuu 90- luvun alun päätöksiin. Luokittelu tulisi muuttaa vastaamaan paremmin eri maantieverkon merkitystä.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Pudasjärvi 28.9.2018

Virallisesti:

Pekka Timonen-Nissi
palvelusihteeri

Jakelu

Liikenne- ja viestintäministeriö